

# Det faglige hotspot

Find det begreb, der binder tekst, model og illustration sammen.

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne opdager, at et naturfagligt begreb kan forklares på flere måder i samme opslag.

## Sådan gør du

- 1 Vælg et opslag med både fagtekst og en figur. Lad eleverne udpege et centralt begreb.
- 2 Lad dem tegne begrebet i midten og forbinde det med brødtekst, figur, billedtekst og eventuelle bokse.
- 3 Sammenlign kortene i grupper: Hvilket begreb samler flest forbindelser, og er det også det vigtigste?

## Til eleverne

Find et fagligt hotspot. Vis, hvor begrebet optræder, og hvordan de forskellige dele af opslaget hjælper dig med at forstå det.

## Naturfagsdidaktisk pointe

Flere repræsentationer kan belyse samme naturfaglige begreb; antallet af forbindelser er ikke i sig selv et mål for faglig betydning.

# Elevbogens fingeraftryk

Gå på jagt efter tegn på, at bogen er bygget til naturfaglig læring.

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne lærer at bruge elevbogens forklaringer, modeller og støttefunktioner bevidst.

## Sådan gør du

- 1 Lad grupper finde seks kendetegn ved elevbogen, fx fagord, modeller, forsøg, faktabokse og spørgsmål.
- 2 Bed dem pege på konkrete eksempler og forklare, hvordan hvert element støtter forståelsen.
- 3 Lad grupperne vælge det mest hjælpsomme element og foreslå én forbedring af opslaget.

## Til eleverne

Find seks fingeraftryk, der viser, at opslaget skal lære dig naturfag. Hvilke hjælper dig mest – og hvorfor?

## Naturfagsdidaktisk pointe

Elevbogen er en sammensat fagtekst, hvor layout og repræsentationer styrer adgangen til naturfaglig viden.

# Find læseruten

Er den bedste vej gennem opslaget altid fra øverst til nederst?

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne får en aktiv strategi til at læse naturfaglige opslag med både tekst og figurer.

## Sådan gør du

- 1 Vælg et opslag med overskrift, tekst, figur og billedtekst. Eleverne nummererer den rækkefølge, de ville læse delene i.
- 2 Lad makkerpar sammenligne deres ruter og afprøve en ny rækkefølge.
- 3 Saml op: Hvilken læserute hjælper bedst, når man skal forstå en model eller forklare et begreb?

## Til eleverne

Tegn din læserute med tal. Prøv derefter en anden vej gennem opslaget, og mærk forskellen.

## Naturfagsdidaktisk pointe

Naturfaglig læsning kræver ofte, at eleverne skifter mellem verbal tekst, modeller og billedtekster.

# Informationsradaren

Brug opslaget som et kort over naturfaglig information.

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne øver sig i hurtigt at finde præcis den type faglig information, de har brug for.

## Sådan gør du

- 1 Giv eleverne fem søgeopgaver: Find en definition, et eksempel, en forklaring, en illustration og en hovedpointe.
- 2 Lad dem notere både svaret og det sted på opslaget, hvor det står.
- 3 Sammenlign fundene og lav fælles tommelfingerregler for, hvor man kan lede næste gang.

## Til eleverne

Find fem slags information på opslaget uden at læse alt fra start til slut. Hvor fandt du dem?

## Naturfagsdidaktisk pointe

At skelne mellem definition, eksempel, forklaring og model støtter præcis brug af naturfaglige kilder.

# Sidens tyngdepunkt

Hvilken del af opslaget kan du mindst undvære?

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne lærer at vurdere, hvilke tekster og figurer der bærer den centrale faglige forklaring.

## Sådan gør du

- 1 Lad hver elev vælge det vigtigste element på et opslag: tekst, model, tabel, figur eller boks.
- 2 Bed dem begrunde valget med det faglige indhold og sammenligne i grupper.
- 3 Fjern elementet i tankerne: Hvad bliver svært at forklare uden det? Vælg også det næstvigtigste.

## Til eleverne

Peg på sidens faglige tyngdepunkt. Hvad mister du af forståelse, hvis det forsvinder?

## Naturfagsdidaktisk pointe

Det visuelt mest fremtrædende element er ikke nødvendigvis det, der forklarer naturfagets vigtigste sammenhæng.

# Bogscan på 90 sekunder

Kan du forudsige et naturfagligt emne på halvandet minut?

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne aktiverer forhåndsviden og bruger opslagets signaler til at orientere sig før nærlæsning.

## Sådan gør du

- 1 Giv eleverne 90 sekunder til at skimme overskrifter, figurer, billedtekster, bokse og fremhævede fagord.
- 2 Luk bogen. Eleverne skriver fem forventninger til, hvad opslaget handler om.
- 3 Åbn igen og undersøg i par, hvilke spor der var nyttige, og hvilke forventninger der skal justeres.

## Til eleverne

Scan opslaget på 90 sekunder. Skriv fem spor om emnet, og undersøg bagefter, hvad du gættede rigtigt.

## Naturfagsdidaktisk pointe

Forudsigelser skaber et formål med læsningen, men skal afprøves mod bogens faktiske faglige indhold.

# Boks, billede eller brødtekst?

Hvor finder man forklaringen – i ordene eller i figuren?

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne opdager, at naturfaglig viden fordeles mellem flere typer tekst og billeder.

## Sådan gør du

- 1 Lad eleverne finde én oplysning fra brødteksten, én fra en figur og én fra en boks eller billedtekst.
- 2 Skriv, hvad hvert element bidrager med, og om de supplerer eller gentager hinanden.
- 3 Find i grupper et sted, hvor to elementer må læses sammen for at forstå forklaringen.

## Til eleverne

Find noget, du lærer fra teksten, noget fra figuren og noget fra en boks. Hvordan arbejder delene sammen?

## Naturfagsdidaktisk pointe

Modeller og figurer er faglige forklaringer, ikke blot pynt; de skal læses kritisk sammen med teksten.

# Fagordsjagt

Hvilke naturfaglige ord forventer du at møde?

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne aktiverer deres begrebsviden og bliver nysgerrige på nye ord i emnet.

## Sådan gør du

- 1 Læs overskriften sammen, og lad eleverne forudsige fem til ti fagord fra emnet.
- 2 Under læsningen krydser de kendte ord af og noterer nye eller uklare begreber.
- 3 Sammenlign listerne, forklar de vigtigste nye ord, og lav eventuelt en fælles fagordsvæg.

## Til eleverne

Gæt fem til ti fagord ud fra overskriften. Se, hvilke du møder, og hvilke nye ord du opdager.

## Naturfagsdidaktisk pointe

Fagord får først faglig værdi, når eleverne kan forklare dem og bruge dem i en naturfaglig sammenhæng.

# Fang fagordene

Find de fem ord, der åbner emnet.

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne træner at skelne centrale naturfaglige begreber fra andre ord på siden.

## Sådan gør du

- 1 Lad eleverne lede efter fagord ved hjælp af overskrifter, fremhævnings, gentagelser og figurer.
- 2 Hver elev vælger fem ord og rangerer dem efter, hvor vigtige de er for at forstå opslaget.
- 3 Lad grupper forhandle en fælles top fem og forklare emnet mundtligt med alle fem ord.

## Til eleverne

Find fem vigtige fagord. Rangér dem, og prøv at forklare emnet med dem alle.

## Naturfagsdidaktisk pointe

At udvælge og anvende nøglebegreber styrker overgangen fra genkendelse til naturfaglig forklaring.

# Hvad skal jeg læse først?

Samme opslag – tre forskellige læseformål.

## Hvorfor bruge aktiviteten?

Eleverne lærer at vælge læserute efter den naturfaglige opgave, de skal løse.

## Sådan gør du

- 1 Præsenter tre behov: Lær emnet fra bunden, find forklaringen på et begreb, eller giv et hurtigt overblik.
- 2 Lad eleverne tegne en læserute gennem opslaget for hvert behov og begrund startstedet.
- 3 Sammenlign ruterne i grupper, og lav tre fælles strategier til kommende naturfagstekster.

## Til eleverne

Du skal læse det samme opslag med tre formål. Hvor starter du hver gang – og hvorfor?

## Naturfagsdidaktisk pointe

Formålsstyret læsning gør eleverne bedre til at bruge fagtekster som redskab til undersøgelse og forklaring.